

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemorian Moderniserad beskattning av gaser

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

I promemorian föreslås att det införs en ny definition av biogas i lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE). Med biogas ska avses gasformiga bränslen som framställs av biomassa. Skattebefrielse för biogas som förbrukas som bränsle för uppvärmning ska även medges för den andel av ett annat bränsle som utgörs av biogas. Det föreslås att skattesatserna för naturgas, gasol och andra gaser ska uttryckas som ören och tiondels ören per kilowattimme. Energiskattebeloppet för naturgas och gasol som används för drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg ska vara 0 öre per kilowattimme. Koldioxidskattebeloppet för motsvarande ändamål ska vara 31,0 öre per kilowattimme. Energiskattebeloppet för naturgas och gasol som används för annat ändamål ska vara 12,1 öre per kilowattimme. Koldioxidskattebeloppet för motsvarande ändamål ska vara 31,0 öre per kilowattimme. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (energiskattedirektivet) är ett unionsgemensamt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el. Utgångspunkten är att medlemsstaternas nationella beskattning av bränslen ska uppfylla vissa minimiskattenivåer som föreskrivs i direktivet. Samtidigt innehåller direktivet krav på obligatorisk skattebefrielse i vissa situationer samt möjligheter för medlemsstaterna att ge skattenedsättning och fullständig eller partiell skattebefrielse i andra situationer. Sverige har i varierande utsträckning utnyttjat dessa möjligheter. Ett exempel är skattebefrielserna för biogas och biogasol.

Skattereglerna i lagen om skatt på energi är anpassade till energiskattedirektivet. Medlemsstaterna ges i artikel 16 i energiskattedirektivet möjlighet att skattebefria bränslen som framställts av biomassa. Detta är grunden för de skattebefrielser som i dag gäller för bl.a. biogas och biogasol. För biogas och biogasol finns uttryckliga skattebefrielser i LSE. Utvecklingen av biobränslen går ständigt framåt och nya produkter introduceras på marknaden. De befintliga definitionerna av biogas och biogasol, som inte omfattar exempelvis bio-DME eller biobaserad syngas, leder till att olika biogena gaser får olika skattemässiga förutsättningar. En sådan skillnad är inte önskvärd och det är därför lämpligt att se över definitionerna. (läs mer om denna del av förslaget i avsnitt 4).

Konsekvenser för företag

Den justerade definitionen av biogas innebär att fler gasformiga bränslen kommer att omfattas av den befrielse från energi- och koldioxidskatt som nu gäller för biogas och biogasol. De gasformiga biobränslen som med förslaget kommer att omfattas av skattebefrielsen för biogas kommer i huvudsak att kunna ersätta gasol eller naturgas för uppvärmningsändamål. Det är dock bara en del av användningen av naturgas och gasol som omfattas av energibeskattnings. Enligt SCB skedde 2022 ungefär hälften av gasolanvändningen och en femtedel av naturgasanvändningen inom industrin i järn- och stålverk vilket är verksamheter som i den utsträckning de ryms inom termen metallurgiska processer är undantagna från energibeskattnings. Stål- och metallindustrins användning av bio-DME, biobaserad syngas eller andra biogaser som kan ersätta gasol eller naturgas förväntas därför inte påverkas i någon större utsträckning av förslaget om utvidgad biogasdefinition. Naturgas och gasol som används som råvara, t.ex. inom kemiindustrin, omfattas inte heller av energibeskattnings, och användningen av de aktuella bränslena inom företag i kemiindustrin eller i raffinaderier förväntas därför inte påverkas av förslaget.

Användning av beskattad gasol antas främst ske inom massa-, pappers- och pappersvaruindustrin för torkning, inom livsmedelsindustrin, för tillverkning av kemikalier och kemiska produkter, för metallvarutillverkning och inom järn- och stålindustrin. Det är därmed främst företag i dessa sektorer som genom förslaget kan få lägre kostnader för användning av biogaser som kan blandas in i och ersätta fossil gasol. För biogaser som kan ersätta naturgas, såsom biobaserad syngas, förväntas det framför allt vara inom massa-, pappers- och pappersvaruindustrin samt livsmedelsindustrin som förslaget kan ge incitament till ökad användning av biogaser. Utöver industrin finns en viss användning av naturgas och gasol i hushålls- och servicesektorn, exempelvis i form av naturgas för uppvärmning av fastigheter och gasol för matlagning. Företag som använder naturgas och gasol för dessa ändamål kan också komma att dra nytta av att fler biogaser kan omfattas av skattebefrielsen.

Ett gasformigt biobränsle som används som uppvärmningsbränsle och som beskattas som naturgas kan antas kosta ca 15 000–20 000 kronor per 1 000 kubikmeter inklusive skatter. Förslaget uppges minska kostnaden för detta bränsle med 4 524 kronor vid full övervältring av skattesänkningen på priset för varje 1 000 kubikmeter. Ett gasformigt biobränsle som används som uppvärmningsbränsle och som beskattas som gasol kan antas kosta ca 50 kronor per kilo. Förslaget minskar kostnaden med drygt 6 kronor per kilo vid full övervältring.

Förslagsställaren uppger att om skatten på naturgas och gasol uttrycks per energienhet i stället för per volymenhet innebär det att samtliga kostnadskomponenter i naturgasnätet, såväl pris och nätavgifter som skatt, tas ut enligt samma princip. Förslaget om skatt utifrån energiinnehåll innebär därmed en regelförenkling för de företag som handlar med naturgas och biogas i gasnätet. Förändringen innebär också att kunder som tar ut gas på olika platser i gasnätet, med varierande värmevärde, får samma skattekostnad för den energi de köper. Skattelagstiftningen kommer därmed inte längre att snedvrider konkurrensförhållandena mellan företag som är lokaliserade på olika platser längs med gasnätet. En ökad inmatning av biogas i nätet kommer därmed heller inte att leda till att skattekostnaden för kunder i närheten av inmatningspunkten ökar.

Skattesatserna per energienhet i förslaget är utformade för att naturgasanvändarna som kollektiv inte ska få förändrade kostnader. Däremot kommer skattekostnaden att minska för

de företag som i dag använder naturgas med ett lägre energiinnehåll medan skattekostnaden kommer att öka för de företag som i dag använder naturgas med ett högre energiinnehåll. Förslaget innebär att, uttryckt i ören per kilowattimme, energiskatten på gasol ökar något medan koldioxidskatten på gasol minskar. Sammantaget går skatten på gasol ned. Den del av industrins gasolanvändning som är belagd med koldioxidskatt är även belagd med energiskatt. Eftersom koldioxidskatten minskar mer än energiskatten ökar, innebär detta minskade kostnader för dessa företag med ungefär 30 miljoner kronor räknat på årsbasis. Koldioxidbeskattad användning av gasol antas framför allt ske i livsmedelsbranschen men till viss del också inom tillverkning av kemikalier och kemiska produkter och metallvarutillverkning. För de företag som endast betalar energiskatt ökar kostnaderna i stället marginellt. Huvuddelen av sådan användning antas ske i företag som är verksamma inom massa- och pappersvarutillverkning och järn- och stålindustrin (läs mer om denna del av förslaget i avsnitt 5).

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att samtliga delasppekter är godtagbart redovisade utom förslagets påverkan på intäkter, särskilda hänsyn till små företag och åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter, där det saknas redovisning. Det framgår tydligt vilken koppling förslaget har till EU-rätten och vilka möjligheter som finns att medge undantag från beskattning. Det framgår också vilka branscher som berörs, även om det inte finns någon redovisning av hur många eller hur stora de företag som berörs är. Enligt Regelrådets uppfattning hade det varit önskvärt med en tydligare beskrivning av vilka aktörer som berörs och på vilket sätt. Såvitt Regelrådet förstår skulle förslaget att uttrycka skatten per energienhet i stället för per volymenhet innebära förenklingar för företag, då de harmonierar med övriga system som gasbranschens aktörer rapporterar till. Regelrådet bedömer att det finns vissa brister i konsekvensutredningen, men att dessa inte är av avgörande vikt utifrån förutsättningarna i ärendet och att konsekvensutredningen sammantaget uppfyller de krav som ställs i förordningen om konsekvensutredningar.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2 april 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Katarina Kjellström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande